COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 22.5.2017
COM(2017) 521 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Portugaliei pentru 2017

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru 2017

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Portugaliei pentru 2017

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru 2017

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene[3],

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European[4],

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) La 16 noiembrie 2016, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii[5], care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 9-10 martie 2017. La 16 noiembrie 2016, Comisia a adoptat, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă[6], în care a identificat Portugalia ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să fie efectuat un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro.

1 JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
2 JO L 306, 23.11.2011, p. 25.
3 COM(2017) 521 final.
4 P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 și P8_TA(2017)0040.
5 COM(2016) 725 final.
6 COM(2016) 728 final.

Această recomandare a fost aprobată de Consiliul European din 9-10 martie 2017 și a fost adoptată de Consiliu la 21 martie[7].

(2) În calitate de țară a cărei monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Portugalia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării privind zona euro care este reflectată în recomandările 1-4 de mai jos.

(3) Raportul de țară privind Portugalia pentru 2017[8] a fost publicat la 22 februarie 2017. Acesta a evaluat progresele realizate de Portugalia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 12 iulie 2016, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori, precum și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul de țară a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 22 februarie 2017[9]. În urma acestei analize, Comisia a concluzionat că Portugalia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. În particular, nivelurile ridicate ale datoriei externe nete, ale datoriei private și publice și procentul mare de credite neperformante constituie vulnerabilități în contextul unei rate a șomajului înalte, chiar dacă aflate în scădere, și al unei creșteri lente a productivității. Potențialul de creștere este mai mic decât nivelul înregistrat înainte de criză, acesta fiind afectat de blocaje și rigidități persistente la nivelul piețelor produselor și forței de muncă, precum și de dezechilibre externe. Balanța contului curent s-a ameliorat într-o anumită măsură, deși este nevoie de eforturi suplimentare pentru o ajustare mai semnificativă a datoriei externe nete. În urma ajustării semnificative din ultimii ani, costurile unitare ale muncii au început să crească, din cauza creșterii lente a productivității și din cauza majorării salariilor. Datoria privată este în scădere, iar datoria publică s-a stabilizat, în condițiile în care continuă nevoia de reducere a gradului de îndatorare. Portofoliul de împrumuturi neperformante rămâne mare. Combinate cu profitabilitatea mică și volumul relativ mic al amortizoarelor de capital, aceste împrumuturi reprezintă un risc pentru bilanțurile băncilor. Condițiile de pe piața muncii s-au ameliorat, dar șomajul în rândul tinerilor și cel de lungă durată, precum și proporția angajaților temporari sunt în continuare ridicate.

(4) La 28 aprilie 2017, Portugalia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2017, precum și Programul de stabilitate pentru 2017. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. Programul național de reformă al Portugaliei include angajamente atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu. În particular, acesta include măsuri de ameliorare a gestionării finanțelor publice și a mediului de afaceri, precum și de abordare a problemei îndatorării companiilor. Programul se angajează să efectueze reforme ambițioase pentru a moderniza administrația publică, a face să crească protecția socială, a ameliora nivelul competențelor forței de muncă și a îmbunătăți guvernanța în întreprinderile de stat. Programul vizează, de asemenea, dificultățile identificate în raportul de țară pentru 2017 și în recomandarea pentru zona euro, inclusiv nevoia de relansare a investițiilor și de asigurare a sustenabilității finanțelor publice. Dacă vor fi puse în aplicare integral în termenele indicate, aceste măsuri ar contribui la reducerea dezechilibrelor macroeconomice ale Portugaliei și la punerea în practică a recomandărilor specifice țării. Pe baza evaluării angajamentelor de politică pe care și

[7] 2017/C92/01.
[8] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2017) 87 final.
[9] COM(2017) 90 final.

le-a asumat Portugalia, Comisia își confirmă evaluarea anterioară potrivit căreia în această etapă nu sunt necesare măsuri suplimentare în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice. Punerea în aplicare a agendei de reforme de politică va fi urmărită îndeaproape prin măsuri de monitorizare specifice.

(5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost încorporate de statele membre în programele lor finanțate din fondurile structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) pentru perioada 2014-2020. Astfel cum se prevede în legislația care reglementează fondurile ESI[10], Comisia poate solicita unui stat membru, atunci când acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice țării, să își revizuiască și să își modifice programele relevante finanțate din fondurile ESI. Comisia a furnizat orientări suplimentare cu privire la aplicarea acestor norme[11].

(6) În urma abrogării procedurii aplicabile deficitului excesiv, Portugalia face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și al regulii tranzitorii privind datoria. În Programul său de stabilitate pentru 2017, Portugalia și-a propus să atingă deficite globale de 1,5 % din PIB și 1 % din PIB în 2017 și, respectiv, 2018, nivelul urmând să se amelioreze și să atingă un excedent de 0,4 % din PIB în 2020. Planurile respective nu includ potențialul efect de creștere a deficitului pe care îl au măsurile de sprijin pentru bănci[12]. Se prevede că obiectivul bugetar pe termen mediu – un excedent structural de 0,25 % din PIB – va fi atins până în 2021. În programul de stabilitate se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va atinge 127,9 % în 2017 și 124,2 % în 2018, aceasta urmând să se situeze la valoarea de 117,6 % în 2020. Scenariul macroeconomic pe care se întemeiază aceste proiecții bugetare este plauzibil pentru 2017, dar favorabil în anii următori. În același timp însă, măsurile necesare pentru sprijinirea, începând cu 2017, a țintelor de deficit preconizate nu au fost suficient detaliate.

(7) La 12 iulie 2016, Consiliul a recomandat Portugaliei să efectueze o ajustare bugetară anuală de cel puțin 0,6 % din PIB, în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în 2017. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2017, există în 2017 riscul unei abateri semnificative de la acest obiectiv.

(8) În 2018, având în vedere situația sa bugetară și în special nivelul datoriei, se așteaptă ca Portugalia să continue ajustarea în direcția atingerii obiectivului său bugetar pe termen mediu, constând într-un excedent structural de 0,25 % din PIB. În conformitate cu matricea de ajustare stabilită de comun acord în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere, această ajustare se traduce în cerința ca rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete[13] să nu depășească 0,1 %. Acest lucru

---

[10] Articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, JO L 347, 20.12.2013, p. 320.

[11] COM(2014) 494 final.

[12] Decizia din 10 martie 2017 a Comisiei – SA.47178 – Portugalia – Recapitalizarea Caixa Geral de Depósitos, S.A.

[13] Cheltuielile publice nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din fondurile Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de 4 ani. Sunt luate în calcul și măsurile

ar corespunde unei ajustări structurale de cel puțin 0,6 % din PIB. Dacă se mențin politicile actuale, există riscul ca în 2018 să se înregistreze o abatere semnificativă de la acest obiectiv. În absența unor evoluții contrare, se preconizează că Portugalia nu va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2017 și în 2018. În ansamblu, Consiliul este de părere că vor fi necesare măsuri suplimentare începând cu 2017 pentru a se asigura respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere. Cu toate acestea, după cum se prevede în Regulamentul (CE) nr. 1466/97, evaluarea planurilor și a rezultatelor bugetare ar trebui să analizeze echilibrul bugetar al statelor membre ținând cont de condițiile ciclice. După cum s-a reamintit în comunicarea Comisiei care însoțește recomandările specifice fiecărei țări, evaluarea proiectului de plan bugetar pentru 2018 și evaluarea ulterioară a rezultatelor bugetare din 2018 vor trebui să țină cont de obiectivul ajungerii la o orientare fiscală care să contribuie atât la consolidarea redresării, aflată în curs de desfășurare, cât și la asigurarea sustenabilității finanțelor publice din Portugalia. În acest context, Comisia intenționează să recurgă la marja de apreciere aplicabilă având în vedere situația ciclică din Portugalia.

(9) O consolidare bugetară solidă se bazează pe punerea în aplicare la timp și în mod strict a noului cadru legislativ privind bugetul, pe revizuirea și raționalizarea cheltuielilor publice și pe ameliorarea în continuare a colectării veniturilor. Portugalia a inițiat un exercițiu de revizuire a cheltuielilor, bazat în principal pe măsuri de eficientizare care vizează ministerele sănătății și educației, întreprinderile de stat și gestionarea (centralizată) a achizițiilor publice și a bunurilor imobile. Cu toate acestea, revizuirea cheltuielilor nu a fost realizată printr-o abordare cuprinzătoare, întrucât vizează numai administrația centrală și se axează pe economiile realizate prin sporirea eficienței ca urmare a optimizării serviciilor. În sectorul sănătății, guvernul a adoptat măsuri pentru a promova prevenirea bolilor și politicile de sănătate publică. În plus, au fost întreprinse o serie de măsuri pentru a face ca sectorul asistenței medicale să fie mai eficient și mai sustenabil, de exemplu prin centralizarea achizițiilor publice sau printr-o utilizare pe scară mai largă a medicamentelor generice. În același timp, în paralel cu continuarea reformei spitalelor, rămân importante planificarea și execuția bugetară în spitale. Plățile întârziate (arieratele) continuă să crească, ceea ce denotă deficiențe în ceea ce privește mecanismele de control contabil și practicile de conducere. Stabilirea unor bugete exacte și echilibrate, ameliorarea controalelor și aplicarea efectivă a legii privind controlul angajamentelor ar putea contribui la reducerea arieratelor și la ameliorarea eficienței și a calității în acest sector. Nivelul ridicat și aflat în creștere al costurilor legate de îmbătrânirea populației reprezintă în continuare un risc la adresa sustenabilității finanțelor publice. Pe termen mediu, se așteaptă o creștere a riscurilor bugetare, în mare parte din cauza costurilor finanțării pensiilor. Riscurile bugetare pe termen lung ale țării sunt considerate scăzute, în principal grație reformei pensiilor, aceasta în condițiile menținerii politicilor actuale și cu condiția ca sistemul de pensii să își reducă în continuare dependența de transferurile bugetare. Restructurarea întreprinderilor de stat pentru a asigura sustenabilitatea bugetară a acestora nu a fost încă pe deplin realizată. Întreprinderile de stat supravegheate de unitatea de monitorizare a ministerului de finanțe (UTAM) aveau în al doilea trimestru din 2016 o îndatorare totală de 32 de miliarde EUR. Un cadru conținând ținte care să garanteze viabilitatea financiară a întreprinderilor de stat ar putea contribui la reducerea

---

discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Orice măsură cu caracter excepțional, fie pe partea de venituri, fie pe partea de cheltuieli, este compensată.

dependenței acestora de transferurile de la bugetul de stat și la abordarea problemei volumului mare al datoriilor.

(10) Piața muncii din Portugalia a continuat să se redreseze în 2016, înregistrându-se o îmbunătățire constantă a indicatorilor privind această piață și în special o scădere a ratei șomajului. O proporție semnificativă din locurile de muncă nou-create corespund unor contracte pe durată nedeterminată. Cu toate acestea, volumul contractelor temporare rămâne stabil, la un nivel ridicat. Segmentarea mare a pieței muncii are un efect negativ asupra perspectivelor de carieră și asupra veniturilor lucrătorilor, în special în rândul tinerilor. În ianuarie 2017, Portugalia și-a restructurat programul de sprijinire a ocupării forței de muncă pentru a promova angajarea cu contracte pe durată nedeterminată. Cu toate acestea, impactul scontat asupra reducerii segmentării pare să fie limitat, deoarece se preconizează că programul va viza un număr relativ mic de persoane. Deși reformele recente ale pieței muncii au ameliorat stimulentele pentru crearea de locuri de muncă, anumite aspecte ale cadrului legislativ pot descuraja în continuare firmele de la angajarea de lucrători cu contracte pe durată nedeterminată. În particular, angajatorii se confruntă cu costuri ridicate și incerte în cazul concedierii individuale a unor lucrători cu contracte permanente. Această situație este provocată în parte de posibilitatea ca un lucrător să fie reangajat dacă se consideră că a fost concediat în mod incorect și de existența unor ineficiențe la nivelul procedurilor judiciare.

(11) În condițiile scăderii șomajului începând din 2014, numărul absolut al șomerilor de lungă durată este la rândul său în scădere. Cu toate acestea, peste jumătate din șomeri sunt fără loc de muncă de cel puțin un an, iar această proporție nu scade o dată cu redresarea economiei. Nivelurile ridicate ale șomajului de lungă durată și în rândul tinerilor fac să crească riscul ca persoanele fără un loc de muncă să se îndepărteze de piața muncii, pierzându-și treptat competențele și capacitatea de inserție profesională și având astfel un efect negativ asupra potențialului de creștere. Șomajul în rândul tinerilor, deși încă semnificativ, este în scădere grație unei serii de măsuri adoptate în anii anteriori, inclusiv prin măsuri de sensibilizare întreprinse în contextul Garanției pentru tineret. Acest lucru poate explica parțial de ce proporția tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) este mai mică decât media din UE. Portugalia ia, de asemenea, măsuri pentru a simplifica politicile active din domeniul pieței de muncă și pentru a rezolva problema șomajului în rândul tinerilor. Prin acestea se numără introducerea în aprilie 2017 a unor stimulente pentru ocuparea forței de muncă (prin reduceri acordate în cadrul securității sociale), vizând angajarea tinerilor și a șomerilor de lungă durată cu contracte pe durată nedeterminată. Cu toate acestea, pentru a asigura intrarea în activitate cu eficacitate a șomerilor de lungă durată, este esențial ca serviciile publice de ocupare a forței de muncă să coopereze în mod eficace cu serviciile sociale pentru a identifica și a rezolva mai bine nevoile acestui grup. Un pas important în această direcție ar fi crearea ghișeului unic pentru ocuparea forței de muncă, deja anunțat.

(12) În conformitate cu calendarul anunțat, guvernul a majorat salariul minim în 2017, pentru al treilea an consecutiv. Se așteaptă ca cea mai recentă majorare, care a depășit creșterile preconizate în materie de inflație și productivitate medie, să accentueze tot mai mult caracterul obligatoriu al salariului minim, întrucât proporția angajaților vizați se ridica deja la o cincime din total în 2016. Creșterile salariului minim contribuie la reducerea nivelului ridicat de sărăcie al persoanelor încadrate în muncă și poate avea un impact pozitiv asupra cererii agregate. Cu toate acestea, creșterile respective pot genera riscuri în ceea ce privește ocuparea forței de muncă,

în special pentru persoanele mai puțin calificate. Aceste riscuri nu s-au materializat în actualul context de redresare economică, dar rămân o problemă potențială. Guvernul monitorizează impactul evoluției salariului minim prin rapoarte trimestriale, care sunt publicate și discutate cu partenerii sociali.

(13) Portugalia și-a ameliorat semnificativ performanțele în materie de educație școlară, după cum reiese din cele mai recente rezultate PISA. Cu toate acestea, țara se numără în continuare printre statele membre ale OECD cu cele mai ridicate niveluri de repetare a clasei, ceea ce s-a dovedit că face să crească riscul părăsirii timpurii a școlii și afectează în mod semnificativ costurile cu educația. Nivelul global al competențelor forței de muncă rămâne printre cele mai scăzute din Europa și reprezintă un obstacol pentru potențialul de inovare și competitivitatea țării. În plus, competențele digitale rămân un obstacol în calea modernizării competențelor forței de muncă. Aproximativ 22 % din forța de muncă portugheză nu dispune de competențe digitale (în principal pentru că nu folosesc internetul în mod regulat). Cifra este de aproximativ două ori mai mare decât media UE. Guvernul a luat măsuri pentru a promova educația adulților, și anume prin instituirea centrelor și a „pașapoartelor” „Qualifica”. Pentru a asigura eficacitatea acestora, va fi esențial să se ofere oportunități atrăgătoare de modernizare a competențelor lucrătorilor și de reconversie profesională, în acord cu nevoile pieței forței de muncă. Guvernul a luat, de asemenea, o serie de măsuri pentru a sprijini cooperarea dintre instituțiile de învățământ superior și sectorul de afaceri, în special în ceea ce privește activitățile de cercetare și rezultatele acestora. Cu toate acestea, structurile universitare ar trebui să fie adaptate pentru a se favoriza această cooperare.

(14) Volumul mare al împrumuturilor neperformante acordate întreprinderilor, profitabilitatea scăzută, expunerea la riscurile datoriei suverane și amortizoarele de capital slabe exercită o presiune asupra sectorului bancar. Deteriorarea calității activelor, în special în sectorul întreprinderilor, afectează profitabilitatea sectorului bancar. Împreună cu amortizoarele de capital scăzute, acesta este unul dintre factorii care împiedică alocarea productivă a creditelor și a investițiilor. Rata creditelor neperformante rămâne ridicată (20,1 %, comparativ cu 19,6 % la sfârșitul lui 2015) și continuă să crească în anumite sectoare ale economiei, în special pentru firmele din domeniile construcțiilor și imobiliar. Recent au fost luate anumite măsuri pentru a rezolva problema volumului mare de împrumuturi neperformante. Cu toate acestea, este în continuare necesară o strategie cuprinzătoare pentru a asigura reducerea semnificativă a volumului datoriilor depreciate, inclusiv prin stimularea dezvoltării de piețe secundare pentru a permite băncilor să își vândă o parte din portofoliile aflate în dificultate.

(15) Condițiile de creditare s-au îmbunătățit treptat atât pe partea cererii, cât și pe cea a ofertei, dar accesul la finanțare rămâne o problemă majoră pentru IMM-uri. Procentajul IMM-urilor portugheze care nu au reușit să obțină cuantumul integral al împrumutului solicitat a crescut de la 34 % la 42 %, în condițiile în care media din UE a înregistrat o scădere, ajungând la 30 % în 2016. Firmele inovatoare și competitive, cu un potențial de creștere mare, ar avea de câștigat de pe urma unui acces mai ușor la capital. S-ar reduce astfel dependența acestora de finanțarea prin îndatorare și s-ar ameliora accesul lor la finanțare, fiind astfel ajutate să se extindă, inclusiv pe plan internațional. Diferența în ceea ce privește costul capitalului între investițiile finanțate prin îndatorare și cele finanțate prin capitaluri proprii a fost în 2016 a cincea cea mai ridicată din UE, fiind cu mult superioară mediei din UE. Deși modificările regimului fiscal au redus stimulentele pentru finanțarea prin îndatorare,

este prea devreme pentru a sesiza vreun impact asupra nivelului relativ ridicat de favorizare a îndatorării în cadrul sistemului de impozitare a societăților. În iulie 2016, autoritățile au lansat programul Capitalizar, destinat în principal să încurajeze investițiile private. Programul instituie noi linii de credit pentru IMM-uri, creează fonduri specializate care ar participa la investițiile private și introduce modificări ale regimului fiscal, pentru a sprijini investițiile. În paralel, guvernul a pus în aplicare un alt program (*Programa Semente*) pentru a furniza finanțare în stadiile inițiale start-up-urilor și întreprinderilor mici (capital de tip *seed*). Programul le va ajuta să obțină finanțare prin capitaluri proprii oferind scutiri fiscale pentru o perioadă de cel puțin doi ani investitorilor individuali care achiziționează acțiuni noi în astfel de societăți. Se preconizează că ambele programe vor îmbunătăți finanțarea societăților din Portugalia, cu condiția ca acestea să fie puse în aplicare rapid și integral.

(16) În ianuarie 2017, ca parte a pachetului de măsuri de reducere a barierelor de pe piețele serviciilor[14], Comisia a oferit orientări tuturor statelor membre privind reformele naționale necesare pentru reglementarea serviciilor profesionale care prezintă un potențial mare de creștere economică și de creare de locuri de muncă. Recomandările de reformă abordează o gamă largă de cerințe, pe baza unei analize comparative efectuate în spiritul și în continuarea activităților desfășurate în ultimii trei ani în cadrul exercițiului de evaluare reciprocă implicând statele membre. Portugalia a participat activ la acest exercițiu. Portugalia explică în planul său național de acțiune că, întrucât începând cu 2011 s-au efectuat reforme și revizuiri majore ale profesiilor reglementate, nu se așteaptă ca în următorii ani să mai apară modificări majore. Orientările furnizate de Comisie completează evaluările din cadrul semestrului european prin abordarea specifică a cerințelor aplicabile acestor profesii. În mai multe sectoare există obstacole de reglementare și administrative serioase în ceea ce privește accesul la furnizarea de servicii. În cursul programului de asistență financiară au fost convenite reforme vizând sectorul construcțiilor și cele mai restrictive servicii pentru întreprinderi, inclusiv profesiile reglementate, dar aceste reforme au fost fie oprite, fie modificate la loc. Statutele care reglementează anumite profesii sunt mai puțin ambițioase decât cadrul juridic în ceea ce privește deschiderea acestor profesii pentru concurență. Aceste statute dau, de asemenea, naștere la îngrijorări în ceea ce privește efectele directe sau indirecte de restrângere a concurenței pe piața serviciilor profesionale.

(17) În administrația publică portugheză persistă niveluri scăzute de eficiență și transparență. Concurența din domeniul achizițiilor publice rămâne limitată. În pofida progreselor înregistrate, există încă deficiențe în ceea ce privește transparența și fiabilitatea datelor și a procedurilor din domeniul achizițiilor publice. Transparența contractelor de concesiune și a parteneriatelor public-privat este încă afectată de faptul că autoritățile contractante nu dispun de expertiza necesară pentru a gestiona contracte complexe. În domeniul achizițiilor publice rămâne răspândită utilizarea atribuirii directe. Sarcina administrativă și lipsa unor practici omogene de punere în aplicare la nivelul întregii țări fac să întârzie reforma procedurilor. În pofida anumitor progrese, se înregistrează întârzieri în ceea ce privește simplificarea procedurilor administrative de la nivel local și central, existând o coordonare redusă între diversele componente ale administrației publice. Autoritățile portugheze au aprobat un nou program de simplificare, denumit SIMPLEX+. Acesta conține un pachet de măsuri relativ ambițioase destinate cetățenilor și întreprinderilor. Aceste

[14] COM(2016) 820 final, COM(2016) 821 final, COM(2016) 822 final, COM(2016) 823 final, COM(2016) 824 final.

măsuri sunt promițătoare și trebuie să se asigure o punere rapidă în aplicare a pachetului SIMPLEX+, astfel încât programul să poate începe să aibă un impact efectiv. În prezent încep să fie puse în aplicare majoritatea măsurilor incluse în pachet care sunt relevante pentru întreprinderi. Performanțele sistemului judiciar portughez continuă să fie inferioare mediei din UE. În Portugalia, indicatorii de eficiență aferenți cauzelor civile și comerciale și litigiilor fiscale rămân scăzuți. Acest lucru are un impact negativ asupra dinamicii afacerilor și asupra atragerii de investiții străine directe. Eficiența instanțelor fiscale și administrative rămâne problematică în ceea ce privește rata soluționărilor, iar procedurile durează în continuare prea mult. Finalizarea procedurilor judiciare de insolvență durează în continuare până la 40 de luni, ceea ce ridică semne de întrebare în privința eficienței cadrelor SIREVE.

(18) Portugalia înregistrează progrese în ceea ce privește sporirea transparenței și combaterea corupției în administrația publică, dar nu există nicio strategie globală în acest sens. Combaterea corupției pare să fi devenit o reală prioritate pentru serviciile parchetului și au fost instituite proceduri mai eficiente de gestionare a cauzelor și a resurselor. Rămâne însă de văzut dacă acestea vor conduce la ameliorarea ratelor de condamnare definitivă în cazurile de corupție de la nivel înalt și la aplicarea de sancțiuni cu un efect disuasiv mai pronunțat. Planurile de prevenire a corupției stabilite în fiecare instituție publică au avut până în prezent un caracter în mare parte formal. Acestea nu sunt pe deplin adaptate specificului fiecărei organizații și nu sunt completate de o monitorizare adecvată.

(19) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Portugaliei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2017. De asemenea, Comisia a evaluat programul de stabilitate, programul național de reformă și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Portugaliei în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Portugalia, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea consolidării guvernanței economice globale a UE prin oferirea unei contribuții la nivelul UE la deciziile naționale viitoare.

(20) În lumina acestei evaluări, Consiliul a examinat programul de stabilitate, iar avizul său[15] se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(21) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat programul național de reformă și programul de stabilitate. Recomandările sale emise în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 sunt reflectate în recomandările 1-4 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2017 și în 2018, Portugalia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să asigure caracterul durabil al corectării deficitului excesiv. Să își aplice politica bugetară în conformitate cu cerințele componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere, ceea ce se traduce printr-un efort bugetar substanțial în 2018. În cadrul măsurilor de politică adoptate, trebuie acordată atenție ajungerii la o orientare fiscală care să contribuie atât la consolidarea redresării, aflată în curs de desfășurare, cât și la asigurarea sustenabilității finanțelor publice din Portugalia. Să își intensifice eforturile pentru a finaliza o analiză cuprinzătoare a cheltuielilor la toate nivelurile administrației publice. Să consolideze controlul cheltuielilor, eficiența costurilor și elaborarea corespunzătoare a bugetului, în special în sectorul sănătății, cu un accent

[15] Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

pe reducerea arieratelor în spitale și pe asigurarea sustenabilității sistemului de pensii. Să facă să crească viabilitatea financiară a întreprinderilor de stat prin stabilirea unor obiective de eficiență pentru fiecare sector în timp util pentru adoptarea bugetului pe 2018, ameliorând veniturile nete globale ale întreprinderilor de stat și reducând sarcina asupra bugetului de stat.

2. Să promoveze angajările cu contracte pe durată nedeterminată, inclusiv prin revizuirea cadrului juridic. Să asigure intrarea în activitate cu eficacitate a șomerilor de lungă durată. Împreună cu partenerii sociali, să se asigure că evoluțiile în ceea ce privește salariul minim nu afectează ocuparea forței de muncă slab calificate.

3. Să intensifice eforturile de curățare a bilanțurilor instituțiilor de credit, prin punerea în aplicare a unei strategii cuprinzătoare de rezolvare a problemei împrumuturilor neperformante, care să includă consolidarea pieței secundare a activelor depreciate. Să amelioreze accesul la capital, în special pentru start-up-uri și întreprinderi mici și mijlocii.

4. Să pună în aplicare o foaie de parcurs pentru a reduce sarcina administrativă și a înlătura obstacolele de reglementare din sectoarele construcțiilor și serviciilor pentru întreprinderi, până la sfârșitul anului 2017. Să facă să crească eficiența procedurilor de insolvență și a procedurilor fiscale.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele